

★

Danes že tri leta in pol živimo v svobodi, za katero so padli tisoči naših mož in žena. Iz naše krvi je zrasla naša nova domovina, zato nam je še posebno dragocena. Zvesti spominu padlih ustvarjamo njihov neučakani sen - socializem. Kdor danes podceňuje naš boj, ta obrekuje tudi spomin padlih tovarišev.

★

Leto I.

Jesenice dne 6. novembra 1948

Štev. 32

Zavedni Jeseničani bodo v nedeljo glasovali za ljudsko oblast

Dne 7. novembra, prav na dan Velike Oktobrske socialistične revolucije, bodo volitve v Mestni ljudski odbor na Jesenicah. Res, to je slučaj. Ni pa slučaj, da se morajo izvesti volitve na Jesenicah še pred potekom prenehanja funkcij starega mestnega ljud. odbora. Po zakonu bi morale prenehati te funkcije šele po preteku treh let. Revolucionarnost in poštenost jeseniških delavcev pa je odločila drugače. Bivši Mestni ljudski odbor, ki ni bil v stanju nadzorovati in preprečevati delovanje izkoriščevalcev ljudstva, ne more biti več zastopnik jeseniškega prebivalstva.

V novi odbor kandidirajo novi, večinoma mladi ljudje. Ljudje iz zadnje narodno osvobodilne vojne. Za seboj imajo težko pot borbe, zakonite in nezakonite, vendar pot, katere jih ni treba biti sram pred zgodovino. Storili bodo veliko dejanje, če bodo popravili samo napake, ki so bile storjene v prvih letih osvoboditve. Kakor so med narodno osvobodilno borbo tvegali svoje življenje za našo skupno dobro, naj jim ne bo žal žrtev tudi za jutrišnji dan, naj jim ne bo žal žrtev za tistega človeka, ki je pošten, ki dela in pričakuje rešitve prav od njih.

Naša dolžnost je, da kandidate podpremo, da jih pošteno in z vsem srcem izvolimo, potem pa jim pri njihovem delu pomagamo.

Kdor pa ni za poštenje, kdor želi sužnost mračnih stoletij, ta bo ostal doma, ali pa bo kot izdajalec glasoval proti svojemu narodu.

Meseca novembra se spominjamo važnih zgodovinskih dogodkov

Dne 7. novembra (po našem koledarju) 1917 je bil začetek Velike Oktobrske socialistične revolucije v Rusiji. Ta zgodovinski dan je mejnik v zgodovini človeštva, mejnik starega in novega sveta. Oktobrska revolucija je svetilnik, ki daje moč in pogum vsem zatiranim narodom v borbi za svobodo.

Dne 17. novembra 1946 se je pričelo prvo zasedanje Ustavodajne skupščine LRS in je bila sprejeta prva ustava LRS, na podlagi katere je bilo postavljeno izven zakona vse tisto, kar je živelo od izkoriščanja človeka po človeku in od hlapčevanja tujim zatiralcem.

Dne 26. novembra 1942 je bilo prvo zasedanje AVNOJ-a v Bihaču, katerega naloga je bila, da mobilizira vse sile naših naredivov za pomoč Narodno osvobodilni vojski in da še naprej ustvarja in razvija ljudsko oblast.

Dne 27. novembra 1943 je padel pri Bihaču tov. Lola-Ribar, narodni heroj in sekretar CK SKOJ-a.

Dne 29. novembra 1943 je bilo drugo zasedanje AVNOJ-a in rojstvo nove Jugoslavije. Dve leti kasneje (29. novembra 1945) je bila Jugoslavija proglašena za federativno ljudsko republiko.

Organizacije Osvobodilne fronte, odnosno vse množične organizacije naj se na navedene dneve

V četrtek, 11. novembra 1948 se bo pričel v Ljubljani II. kongres KPS

Delegatom na pot!

Kakor je bil V. kongres KPJ važen za vso državo, tako je važen za LR Slovenijo II. kongres KPS. Na ta dan, 11. novembra se bodo zbrali v Ljubljani najboljši sinovi slovenskega naroda, najboljši delavci in delavke.

Delegati jeseniškega okraja bodo odšli na kongres v sredo, dne 10. novembra z vlakom ob 14. uri popoldne. Pohitimo na postajo, povejmo jim še enkrat, da jih pošiljamo v Ljubljano zato, da bodo tam povedali, da ni nič lepšega kot življenje v svobodi. Za svobodo smo nekoč umirali, za svobodo smo pripravljani še enkrat trpeti. Delegati jeseniškega okraja bodo lahko povedali, da smo znova izpostavljeni težkim preizkušnjam, da smo mejaši nenasitnih imperialistov, ki nam hočejo izpiti kri. Lahko bodo tudi povedali in morajo povedati, da nočemo nikdar več suženjstva, da nočemo nobenega fašizma. Hočemo pa svobodo, za katero je padlo sto in stotisoče žrtev.

Jeseniški okraj bodo zastopali sledeči delegati:

Rudolf Janko, Svetina Ivo, Jakopič Albert — Kajtimir, Brtoncelj Ivan, Draksler Marjana, Voljč Ignac, Mazovec Lado, Jensterle Albin, Vobič Jule, Kopriva Ivan, Varl Anton, Velikonja Viljem, Brun Viktor, Kemperle Filip, Kunčič Anton, Kolar Matvez, Kapus Jože, Dajak Franc, Eržen Jaka, Fister Ivanka, Koselj Franc, Božič Joško, Mihelčič Egon, Jere Helena, Medja Franc, Prešeren Rezka, Vovk Ivan, Lazar Malči, Govekar Joža, Torkar Henrik, Korošec Jože, Arh Franc, Ažman Janko, Leban Viktor, ing. Kovač Valentin, Legat Joža, Benedičič Ivan, Zvan Janez, Primožič Jakob, Zavrl Ivan, Jamšek Vida, Pezdir Ciril, Prešeren Martin, Kavčič Martin, Mehle Janko.

Živel II. kongres KP Slovenije

ŽELEZARNA JESENICE

Dne 29. novembra bo razdeljena posebna nagrada 50.000 din

Direkcija železarne Jesenice je sporazumno z upravo sindikalne podružnice dne 1. maja 1948 razpisala posebno nagrado v znesku 50.000 din za najbolj učinkovite predloge za izboljšanje dela, ki so in bodo še dospeli v roke ocenjevalni komisiji v času od 1. maja do 29. novembra 1948.

Deset najbolj učinkovitih predlogov za izboljšanje dela bo poleg običajne nagrade din 4.500 še dodatno nagrajenih po din 5.000 in sicer sedem predlogov iz delavskega in trije predlogi iz nameštenskega staleža.

Direkcija železarne in uprava sindikalne podružnice vabita novatorje in racionalizatorje, da pomagajo odkrivati nove in boljše delovne postopke. Vabljeni so vsi sodelavci, da pri tem sodelujejo, ker le s skupnimi napori bomo povečali učinek naše ustvarjalnosti.

Predloge za izboljšanje dela sprejemajo vsi obratni sindikalni referenti za racionalizacijo in tajništvo železarne. Vse dospele predloge bo ocenjevalna komisija pravično ocenila. Obratni sindikalni referenti za racionalizacijo in obratovodje pa naj predloge dobro prouče in se za njihov delovni potek zanimajo ter pravočasno poročajo o njihovi dejanski vrednosti ocenjevalni komisiji.

dostojno in pravočasno pripravijo z raznimi prireditvami ali predavanji, kjer naj prikazujejo razvoj nove Jugoslavije v današnjih pogojih graditve socializma. Prav posebno pažnjo pa je posvetiti proslavam 7. in 29. novembra. Po petletnem planu OF bodo v vseh večjih krajih jeseniškega okraja tudi razstave.

Ljubica Knezova iz Lesc

BO PREJELA ZLATO ZNAČKO Z RDEČO ZVEZDO ZA OPRAVLJENIH 1219 UR PROSTOVOLJNEGA DELA

Ljubica Knezova, žena upravitelja šole v Lescah, je napravila 1219 ur prostovoljnega dela.

Pa bo rekel kdo: Seveda je lahko junakinja prostovoljnega dela, saj ima čas! — In vendar ni tako.

Kdor pozna Ljubico Knezovo, ve, da je ona skromna in boleha žena, da ima moža in tri otroke — študente, — da ima lasten vrt, vzgledno čisto stanovanje in da je vedno povsod pripravljena pomagati. Sama pravi: „Hočem dokazati, da, če kdo hoče, lahko najde poleg svojega dela tudi nekaj časa za koristi skupnosti. Vesela sem, da živimo v miru, brez strahu, da te bodo preko noči pognali neznanokam, saj smo v času okupacije toliko prestali, da smo danes res lahko zadovoljni.“ Med vojno je bila namreč vsa družina pregnana.

V svoji skromnosti ni nikdar pripovedovala, koliko in kaj je naredila, tovarišice v odboru AFŽ, pa so videle njeno delo. Zato so zbrale podatke in in ugotovile, da je tov. Ljubica do 24. oktobra t.l. napravila 1219 ur prostovoljnega dela. Na volivni konferenci je bila pohvaljena in predsednik sekretariata OF ji je izročil knjižico prostovoljnega dela in povedal, da bo prejela zlato značko z rdečo zvezdo, čim bodo izdelane. Prejela je tudi čestitke okrajnega odbora AFŽ in lepo knjižno nagrado.

Knjižico za zlato značko je prejela tudi tov. Gornjanc Poldka za opravljenih 119 ur prostovoljnega dela.

Živela Velika oktobrska socialistična revolucija

Žene na Hrušici so visoko zavedne

Ob slikah Tita, Lenina in Stalina so bili razpeti prapori AFŽ, OF, LMS, mize pogrnjene. Takoj po 7. uri zvečer so začele prihajati žene, ki so dvorano napolnile tako, da je manjkalo prostora. Ko je dotedanja sekretarka otvorila volivno konferenco, je godba iz Hrušice zaigrala himno, nakar je okrajna sekretarka tov. Rezka pozdravila v imenu okr. odbora AFŽ navzoče in poudarila pomen volitev in delavnosti žena za časa borbe in danes za izgradnjo srečnejše bodočnosti.

Pozdravili so žene tudi prisotni predsednik OF, sekretar celice KP, predsednik LMS, predsednik ljudstvo prosv. sveta, godbe in gasilcev, ki so se zahvalili ženam za dosedanjo pomoč.

Med drugim je iz poročila organizacije AFŽ na Hrušici, ki ga je podala sekretarka, razvidno, da so žene na Hrušici prispevale od II. kongresa AFŽ 5607 ur za obnovo. Največ in sicer 310 ur je naredila tov. Robič Vika, njej sledi Sodja Julka z 298 ur in še mnoge. Vsega je pri obnovi delalo 140 žena. Prireditev so izvedle 26 in to vselej kvalitetno dobre stvari.

Izvolile so novi 14 članski odbor in sicer vse tov., ki jih je predlagala kand. komisija. Proti nobeni ni bilo ugovora. Izvoljene tovarišice so se izkazale vredne zaupanja žena in so sprejele izvolitev z resnostjo. Med odmorom, ko se je novi odbor konstituiral, je godba zaigrala par koračnic.

Za predsednico je izvoljena Jug Anica, žena tovarniškega delavca. Za sekretarko Zima Anica. Za okrajno konferenco so izvolile 6 tovarišic in med njimi tov. Tepinovo — mater dveh padlih sinov in Ambrožičevo mamo, ki je žrtvovala 4 sinove v NOB. Sama je bila s hčerko in 2 sinovoma internirana v Ravensbrück, kjer je kot žena in mati neizmerno trpela pod okupatorjem.

Po izvolitvi je novi odbor predložil sklepe, ki so jih žene z aplavzom sprejele.

1. Na dan volitev v MLO, dne 7. novembra bomo žene prve 100% volile.
2. V zimskem času, s pričetkom v mesecu novembru, bodo organizirale študijske krožke in se bodo 70% udeleževale študija.
3. Pri proslavah vseh zgodovinskih dni bodo žene 100% sodelovale.
4. Še z večjim poletom bodo podkrepile delo za čimprejšnjo izgradnjo socializma.
5. Do III. kongresa AFŽ Slovenije bomo naredile 300 udarniških ur.

Poslale so še resolucijo OZN v Parizu, v kateri zahtevajo prekinitve diplomatskih odnosov s Frankom in zagotoviti španskim rodoljubom svobodno življenje. Resolucijo, da OZN sprejme predlog SZ, so že preje odposlale z podpisi vseh žena.

V soboto, dne 6. XI. 1948 ob pol 8. uri zvečer bo v Titovem domu na Jesenicah

PROSLAVA

OKTOBRŠKE REVOLUCIJE

S polno udeležbo bomo dokazali visoko zavednost!

Pravilna odmera dohodnine kmetom - važen pokazatelj politične zrelosti na vasi

Odmera dohodnine kmečkim gospodarstvom je v zaključni fazi. Krajevne davčne komisije so v tem času ugotavljale pravi ustvarjeni — realni narodni dohodek. Če na kratko pregledamo delo okrajne in krajevnih davčnih komisij ter množičnih organizacij, vidimo, da so se delale gotove napake in nepravilnosti. Ponekod so krajevne komisije zašle v oportunistično, sebičnost ali pa celo v sabotažo. Nekatere komisije pa delo niso pravilno organizirale in so jih postavljene roki priganjali. Zavedati bi se morale, da letošnja odmera dohodnine pomeni strogo ločitev poštenih malih in srednjih kmetov od izkoriščevalskih vaških kulakov in mogotcev. Priznanje pa moramo dati vsem onim kmetom, ki so zadostili potrebam skupnosti. Letošnja odmera bo važen pokazatelj politične zrelosti na vasi.

Oglejmo si torej napake nekaterih davčnih komisij. Krajevne komisije na Brezjah, Jesenicah in v Gezdu so enostavno odpovedale sodelovanje pri odmeri in prepustile vse delo administrativnim močem krajevnega ljudskega odbora. V tem pogledu se je zlasti „izkazala“ krajevna davčna komisija v Zg. Gorjah, ki je po vseh mogočih prepričevanjih, navodilih in posredovanjih končno le pričela z delom. Podobno napako je napravila davčna komisija v Lescah, kljub temu, da je bila poučena o načinu in važnosti dela tako s strani okrajne komisije kot s strani finančnega referenta krajevnega ljudskega odbora. Predsednik komisije je hladnokrvno zavlačeval delo z izgovorom, da ni na razpolago tehničnih moči in da ima druge važnejše posle. Nič boljše ni bilo v Kranjski gori, kjer je finančni referent krajevnega odbora odšel na redni letni dopust, katerega pa bi brez lastne škode lahko nastopil par dni pozneje. Druge davčne komisije pa so se zopet držale šablonskega ugotavljanja virov dohodkov. Tako je krajevna davčna komisija v Ljubnem, Zg. Gorjah in Brezjah in še marsikje drugod odmerila mlečnost krav vsem zavezancem enako, prav tako donose od sadja, žitaric in podobno. Vemo pa, da so odnosi pri raznih zavezancih različni z ozirom na crno zemljo, površino, kakovost in lego travnikov, število živine itd.

Kaj je iz tega sledilo? Na prvi pogled je cpaziji nesorazmernost določitve dohodkov v navedenih krajevnih ljudskih odborih med bajtarji, malimi in srednjimi kmeti na eni strani ter med nekaterimi večjimi kmeti na drugi strani, to je, ni bila izvedena diferenciacija (ločitev) med delovnim in špekulantskim sektorjem na vasi. To istočasno pomeni, da krajevne davčne komisije niso znale predočiti važnost odmere množičnim organizacijam OF in jih pritegniti k delu ter preko njih dobiti prepotrebne podatke o davčnih zavezancih.

Vsekakor pa moramo pohvaliti in dati priznanje delu krajevne davčne komisije v skrajnem severnem kotu jeseniškega okraja Rateče, nadalje Polje-Bohinj in Žirovnica. Izvršile so delo v pravem času in razumele nalogo, ki jo opravljajo kmetje v tem letu petletke.

V kratkem času, ki je še pred nami, na množičnih sestankih, morajo krajevne davčne komisije izvršiti kontrolo nad svojimi davčnimi zavezanci, okrajna davčna komisija pa nad krajevnimi ljud-

skimi odbori, da ne bo nepravilnosti v odmeri. Pri tej kontroli morajo krajevne komisije ob podpori množičnih organizacij ponovno pretehtati donosnost malih, srednjih in velikih kmetov in pri tem upoštevati njihova posestva ali so nižinska, hribovita, ali je zemlja nizka ali globoka, upoštevati število živine z ozirom na površino zemljišča itd. Kot primerjava naj služijo dohodki tipičnih gospodarstev dotičnega krajevnega ljudskega odbora. Le na ta način bodo davčne komisije pokazale, da so pravilno razumele svoje delo in tako prispevale svoj delež k utrditvi socializma.

Zakaj se polletni plan OF glede gradnje zadrudnih domov ne izpolnjuje

Če vprašujemo po vzrokih, zakaj delo ne napreduje, se krajevne uprave izgovarjajo, da okrajna uprava ne nudi dovolj pomoči in da ljudje nočejo delati. Ljudje pa nasprotno pravijo, da krajevne uprave ne pokažejo pravega zanimanja.

Brez dvoma je, da je okrajna uprava že veliko naredila, niso pa krajevne uprave izkoristile vseh možnosti. Ponekod so zapadle vplivu ljudi, ki ne želijo prihoda socializma na vas. Poleti so ti protiljudski tipi govorili, da zaradi poljskih del ni mogoče pričeti z delom, da bo v jeseni lažje. Zdaj, ko smo že v globoki jeseni, pa se stanje v večini slučajev ni dosti spremenilo. Nasprotniki se izgovarjajo na slabo vreme in pravijo, da bodo počakali do spomladi. Tako in podobno modrujejo v zapečkih in vlečejo svoje pipe...

Člani Fronte na Dovjem-Mojstrani, Zasipu, Mošnjah itd. pa leno prikimavajo tem vaškim zaviračem. V Zasipu še danes niso podpisali posojila, ki ga imajo na razpolago. Iz Dovjega pa so poslali dopis okrajni upravi, da ljudje ne bodo delali zadrudnega doma, dokler ne bo reguliran potok. Izgleda pa, da se bo tudi potok moral sam regulirati in izbrati svojo pot, da bodo ljudje ob prvem večjem nalivu ponovno bežali iz hiš. Cement, ki so ga prejeli, stavljajo okrajni upravi na razpolago, ker se bojijo, da se jim bo pokvaril.

V polletnem planu Okrajnega odbora OF je tudi naloga o ustanavljanju prostovoljnih frontovskih brigad za gradnjo zadrudnih domov. Kje so pristopili k temu? Mirne duše lahko zapišemo: Nikjer! Prav tu pa je tisti voz, ki bi ga morale razvozljati frontovske organizacije na čelu s partijci.

Živahno pa je na gradiliščih v Stari Fužini, Srednji vasi, Boh. Beli in Ribnem. V Stari Fužini morajo skopati veliko materiala, vsled česar se je tudi delo precej zavleklo. Tudi v Srednji vasi so imeli z izkopavanjem temeljev precej opravka. Morali so ponovno izkopati pol metra. V Ribnem so temelje že zabetonirali, na Boh. Beli pa se pripravljajo na betoniranje.

Na Lancovem nimajo trsja za stropne in jih ne morejo obmetati, dočim imajo stene že obmetane. V Nomenju so dale iniciativo za gradnjo zadrudnega doma žene in so pri tem tudi ostale. Do danes niso še pristopile k uresničitvi svoje zamisli.

Mnogi so dali svoje življenje, zvesti baju delavskega razreda

Najlepša roža...

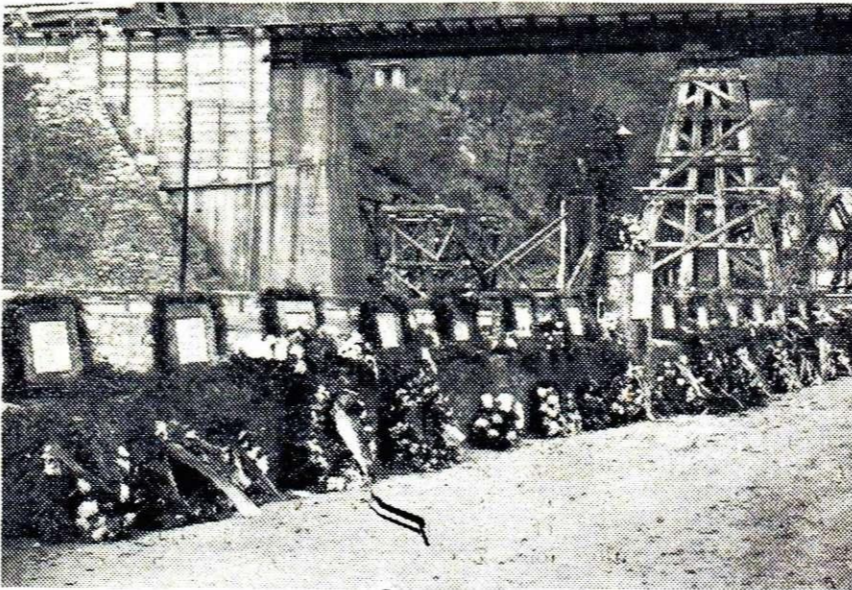
(V preganstvu 1941—45)

Prišla do nas so črna pisma.
Prebiram jih, kot izgubljen:
Ker je preveč svoj narod ljubil,
je „ta“ in „ta“ bil ustreljen...

Deset in sto in več
pod rušo že jih spi,
v planine k maščevanju
nedolžna vpije kri...

Pomagaj, dragi, vam bi rad,
pa zdaj sem sam trpin,
ko vrnem se, rdečih rož na grob
zasadil bom v spomin.

„Umrli nismo radi rož!
Če zdrava ti ostane koža
in bratu brat, človeku človek boš
na našem grobu bo najlepša roža...“

V oboroženi vstaji za osvoboditev slovenskega naroda in zmago delovnega ljudstva so dali spet komunisti, ki so vedno stopali na čelu boja delavskega razreda, prvi svoja življenja za svobodo. Pokazali so, kako neustrašen je treba biti v boju. Njihov junaški zgled je vtil poguma in vere tisočim novih borcev. Okupator in njegovi pomagači niso mogli s pokolji v Begunjah, Mostah, Hrušici in drugod zadušiti junaškega odpora slovenskega ljudstva.

Slika prikazuje spominske plošče ustreljenih 29 talcev v Mostah pri Žirovnici.

Iz naših tovarn, ustanov in organizacij Kmetijstvo in zadružništvo

ZELEZARNA JESENICE

O delovnih brigadah prometnega oddelka

O prometnem oddelku jeseniške železarne večina prav malo ve, ker so to tihi delavci in izpolnjevalci petletnega plana. Zato je prav, da se nekoliko pogovorimo o njih.

Pred kratkim so ustanovili 9 delovnih brigad, ki so zaposlene pri strojih-lokomotivah. Pod vodstvom tov. Rotar Jožeta se je osnovala tekmovalna in ocenjevalna komisija, ki ima nalogo, da stalno opozarja na štednjo s premogom, oljem in raznim drugim materialom. V kratkem času so se pokazali rezultati, da se spleča o njih pisati.

Na olju so prihranili 10%, prav tako na premogu in čistilnem materialu. Lokomotive pa so kljub temu v vzornem in čistem stanju kot nikoli poprej. V tem pogledu zavzemata vsekakor prvo mesto brigada lokomotive št. 3 in brigada lokomotive št. 12, pa tudi brigade na ostalih lokomotivah niso daleč v medsebojnem tekmovanju s prvima dvema. Želeti je, da bi se borba posameznih lokomotivskih brigad še bolj zaostri, da bi bili uspehi še večji in boljše.

Grafikon na stenčasu lepo prikazuje dnevne uspehe medsebojnega tekmovanja. Tam je naslikana tudi lokomotiva, okrog katere posedajo njeno osobje. Slika nazorno pripoveduje, da stane naša skupnost ena lokomotiva na uro 210 din, na dan 5040 din, na mesec pa 151.200 din. Če pomislimo, da bi vseh 9 tovarniških lokomotiv dosegalo take „uspehe“, kot jih prikazuje slika, lahko izračunamo ogromno škodo, ki bi se delala naši delovni skupnosti.

Brigade na lokomotivah se zavedajo, da je stenčas zrcalo njihovega dela, zaradi tega tudi pravilno razumevajo napisane javne kritike. Na kogar se nanašajo, molče prizna svojo krivdo in jo skuša sam čimprej odpraviti brez posebnega drugega opozorila. Zgodi pa se včasih, da se prične razburjati tovariš, kateremu kritika pravzaprav ni bila namenjena. S takim svojim nastopom pa pokaže, da se čuti prizadetega in se tako sam razkrinka... Tak tovariš se ne zaveda, da imajo kritike edini namen, da napake že v kali zatremo, ne pa, da bi se s kritikami mislilo koga osebno napadati.

ORGANIZACIJA KOROŠKIH BORCEV NA JESENICAH

SE JE VKLJUČILA V ZVEZO BORCEV NOV

Slovenska Koroška še vedno ječi v sužnosti. Po krivdi zapadnih imperialistov in velikih prevar ob plebiscitu po prvi svetovni vojni, je naša Slovenska Koroška ostala pod tujim jarmom. Leta 1936 so nekdanji prostovoljci za osvoboditev Koroške ustanovili organizacijo „Legijo koroških borcev“, ki je imela nalogo bodriti duh in moč neosvojenih bratov onkraj Karavank. Leta 1941, ob prihodu

nemškega nacističnega okupatorja, so bili koroški borci preganjani, izseljeni, zaprti in streljani. Po osvoboditvi leta 1945 so se vračali domov, eni kot osvobodenci, drugi kot borci-osvoboditelji. Takoj so se znova pričeli razgovori o ponovni ustanovitvi nekdanje organizacije kor. borcev.

Medtem pa se je ustanovila pri nas organizacija Zveze borcev NOV, v kateri je mnogo članov-partizanov, ki so se borili za osvoboditev Slovenske Koroške tudi v drugi svetovni vojni 1941/45.

Da bi stara organizacija koroških borcev mogla uspešneje izvrševati svoje naloge, so njeni člani na izrednem občnem zboru dne 24. oktobra t. l. sklenili, da se vključijo v Zvezo borcev NOV. S tem se bo organizacija koroških borcev še bolj poživila, odpadla bodo razna trenja med starejšo in mlajšo generacijo, saj se vsi zavedajo, da branijo isto svojo zemljo in se bore za iste plemenite cilje — osvoboditev Slovenske Koroške. Ta združitev ima prav v današnjih dneh največji pomen, ko naše slovensko ljudstvo onstran Karavank bide najodločnejšo borbo za priključitev k FLRJ. Naloga obeh organizacij in vseh nas je, da borbo koroškega ljudstva z vsemi silami podpremo.

SPOŠTUJMO ZAKON O UČENCIH V GOSPODARSTVU

Z našimi učenci v gospodarstvu (vajenci) se ponekod dogajajo velike nepravilnosti. Po zakonu sme učenec v gospodarstvu delati samo osem ur, težko in nočno delo pa je sploh prepovedano. Dalje mora biti učenec zavarovan pri socialnem zavodu, mojster ali upravnik podjetja pa je dolžan skrbeti za njegovo pravilno in zadostno vzgojo. Če mojster te sposobnosti nima, mora imeti zato pomočnika ali strokovnjaka, da se učenec izuči v kvalificiranega delavca. Učenec je dolžan posesti strokovno šolo, ker brez nje ne more napraviti pomočniškega izpita. Najkasneje osem dni po nastopu učne dobe mora biti med mojstrom oz. podjetjem ter varuhom učenca v gospodarstvu sklenjena učna pogodba.

Imamo pa pri nas nekaj mojstrov in podjetij, ki grobo kršijo zakon o učencih v gospodarstvu. Niso sklenili niti učne pogodbe, učenca niso prijavi socialnemu zavarovanju, še manj pa upravi za delovno silo pri OLO. Te kršitve zakona se prej ali slej hudo maščujejo. Tako se je na primer učenka šivilske obrti pri Hrovat Erni v Radovljici prijavila k pomočniškemu izpitu, kjer se je izkazalo, da v vsej triletni učni dobi ni posečala strokovne šole, učna pogodba nikoli ni bila sklenjena, niti ni bila socialno zavarovana. Seveda jo izpitna komisija ni mogla pripustiti k izpitu kljub prošnjam staršev učenke.

Navedeni primer naj služi v opomin vsem mojstrom in podjetjem, ki zaposlujejo učence v gospodarstvu, katere je treba prijaviti in skleniti z njimi učno pogodbo ter jih redno pošiljati v strokovne šole.

doživeto je podal umiranje, v katerem prizoru se je nekoliko bolj približal — zamišljenemu — Tugomerju. Gotove odlomke je podal preveč recitacijsko, kar ni ugodno vplivalo na poslušalce. Morda je temu delno kriva režija. Njegova žena Zori-slava (Bručanova) se v vlogi najbrže ni mogla vživeti, zato je logično, da jo je podala dokaj pasivno. Koroščeva je znova dokazala, da spada med najboljše mlade igralko našega gledališča. Erženova Vera ni bila slaba, vendar ji ni uspelo docela predstaviti staro ženo. Zlasti je bil ponesrečen njen nastop v nekem prizoru na drugi reprizi. Ker se je za odrom nekoliko zamudila, je skoraj pritekla (vzravnanala) na odprto sceno, nakar se je šele postavila v odgovarjajočo pozo. (Izogibajte se takih nastopov!) Med najboljšimi je bil tov. Sadar Vende, ki je s svojim prijaznim nastopom, jasno izgovorjavo in lepimi kretnjami gledalce popolnoma zadovoljil. Priljubljeni vlogi Mestoslava je dal tov. Odar pravilen izraz. Dornik je sicer svojo vlogo dobro podal, izogibljive pa naj se patetičnosti. Prijetno je presenetil Bohinc, ki je razen nekaterih malenkosti popolnoma odgovarjal. Pri Brezovniku je motila nerazložna izgovorjava, precej diletantski pa je bil Kos. v vlogi Istelesmoviča, kajti gledal je v tla, ali pa — nevem zakaj — skrival svoj obraz pred publiko. Brez dvoma pa je bil odlični Čebulj tisti, ki je svoji vlogi dal najboljši izraz v vseh pogledih. Tudi Zorman je sijajno podal svojo vlogo Zovolja. Manj dognan je bil Lotrič, vendar ni bil slab. Markelj pa je z oholimi kret-

ODSTRANIMO NEPRAVILNOSTI PRI ODKUPU IN RAZDELJEVANJU KROMPIRJA

Odkup krompirja v jeseniškem okraju še ni zaključen, to pa iz razloga, ker Kmetijske zadruge in krajevni ljudski odbori ne polagajo dovolj važnosti odkupu. V nekaterih krajih mislijo, da se jim bo manjkajoči krompir dobavil od drugod, kar pa je povsem zgrešeno. Posameznim Kmetijskim zadrugam nikakor ne bo dobavljena količina krompirja, kolikor ga morejo same nabavljati na področju svojega krajevnega ljudskega odbora. Zaradi tega naj se zadruge pobrigajo, da odkupijo vse viške krompirja na svojem področju, da ga bodo lahko razdelile svojim potrošnikom.

Nekateri ljudski odbori so polagali premalo važnosti tudi žigosanju živilskih nakaznic za krompir. Tako nimajo nobene evidence, komu so žigosali nakaznice in je več slučajev, da so prejeli krompir na nakaznice tudi ljudje, ki so ga sami dovolj pridelali. Proti vsem takim bo seveda treba nastopiti z največjo strogostjo in jih kaznovati.

Povedati tudi moramo, da so se pri letošnji kontrahaži in odkupu krompirja zelo slabo izkazale množične organizacije in sindikati. Njihova dolžnost je sedaj, da sodelujejo vsaj pri razdelitvi krompirja, da ne bodo nekatere družine ostale preko zime brez njega, druge pa si ga bodo prekomerno nakopičile.

Krajevni odbori Žirovnica, Dovje-Mojstrana, Kranjska gora, Srednja Dobrava, Ribno, Sp. in Zg. Gorje in še nekateri morajo odkupiti še precejšnje količine krompirja, imajo pa tudi še mnogo potrošnikov, ki krompirja še niso prejeli. Zaradi tega naj odgovorni ljudje v teh krajih takoj podvzamejo vse mere za 100%-ni odkup krompirja, da bodo naš delovni človek preskrbljen čez zimo. Ker se bo odkup krompirja te dni zaključil, naj zaostankari v svojo lastno in splošno korist pohite z oddajo.

PRVA RAZSTAVA PLEMENSKE GOVEJE ŽIVINE

Pred 14 dnevi je bila v Podnartu in Bohinjski Bistrici razstava plemenske goveje živine. V Podnartu je bilo razstavljeno 145 glav, v Boh. Bistrici pa 158 glav živine.

Te vrste razstav sta bili prvi v jeseniškem okraju in so ju kmetje-zadružniki zelo dobro obiskali. Na razstavo so prišli tudi zastopniki iz drugih okrajev in kmetijskih zadrug, zastopniki ministrstva za kmetijstvo LRS in člani Okrajnega ljudskega odbora z Jesenic.

Komisija, ki je bila sestavljena iz članov kmetijskega odseka pri OLO Jesenice, ministrstva za kmetijstvo LRS in zadružnikov, je pregledala in ocenila vso živino. Vsi razstavljalci plemenskih bikov so prejeli tudi denarne nagrade od 1000 din navzdol.

Pri tem je hvalevredno, da so se naši živinorejci s člani iz drugih okrajev in zadrug domenili za medsebojno zamenjavanje klavne živine za plemensko in obratno.

Kultura in prosveta

O UPRIZORIVI „TUGOMERJA“ NA JESENICAH

Po treh predstavah „Tugomerja“, ki ga je uprizorilo mladinsko gledališče na Jesenicah, nam je poslal mladinec z Jesenic sledečo oceno:

Letošnjo gledališko sezono na Jesenicah so v naše največje veselje in presenečenje otvorili mladinci z Levstik-Kreftovim Tugomerjem. Morda bo po dveh letih premora znova oživel mladinsko gledališče, kar bi bilo zelo razveseljivo in potrebno. Zakaj ne bi šli po poti nekdanjega mladinskega gledališča, ki je uspešno oživotvarjal like slovenske dramatike. Za to so dani vsi pogoji, zatorej naprej — na delo!

Premiera nas je vkljub nekaterim pomanjkljivostim prijetno presenetila. Da pa bi dobil vernejšo sliko celote, sem si predstavo ponovno ogledal. In res, pokazale so se razlike tako v zboru kot poedincih. Pa si oglejmo posamezne osebe, v koliko jim je uspelo podati zahtevane like.

V vlogi Tugomerja se nam je predstavil tov. Baloh Miha, ki ni bil slab, vendar je bil v gotovih prizorih preveč „balohovski“. Namesto, da bi predstavljal utelešeno preudarnost brez nepotrebnih gestikulacij, je hotel svojo igro podkrepiti s preveč naglimi in razburljivimi kretnjami. Najbolj

njami in izražanjem dal Geronu pravo lice. Skratka, v tej vlogi mi je izza „Utopljenca“ prvič spet ugajal. Tudi njegov soigralec Rant je svojo vlogo odlično rešil, le da je bil na drugi reprizi premalo glasen. Tudi Stare je odgovarjal zahtevani vlogi.

Razveseljiva je bila odlična dinamika statistov, kar le redko srečujemo na diletantskih odrih.

Posebno moram omeniti praktično zamisel srednjih zastorov, ki so neprekinjeno vezali slike. Toda paziti bi bilo treba, da scene ne bi ostale prazne dalj časa, kar se je žal večkrat zgodilo. To moti zanimanje gledalcev. Pravo obliko vsej igri pa je dala odlična scena z okusno razsvetljavo, zakar gre zasluga tov. Tiču, ki je ponovno dokazal, da ima veliko praktičnega znanja in smisla za scen-sko estetiko.

Oceno oz. kritiko sem napisal z namenom, da objektivno presodim celotni ansambel „Tugomerja“ in mislim, da ne bo nihče užaljen. Upoštevati je treba, da sprejeta objektivna kritika dviga posameznika in celoto na višjo raven katerega koli znanja ali umetnosti. Obenem pa pozivam vse mlade igralce in igralko k nadaljnemu in vztrajnemu delu, saj ste s to predstavo pokazali razveseljiv uspeh ter želimo, da ga stopnjujete v svojo in splošno korist. Dijak.

(Opomba uredništva: Zelo razveseljivo je, da se poleg drugih panog javnega udejstvovanja poskuša naša mladina tudi v podajanju kritike. Upamo, da ta beseda ni prva in tudi ne zadnja).

Fizkultura in šport

POSTAVLJENI SO TEMELJI TELOVADNI ORGANIZACIJI

Na Jesenicah in visoki Gorenjski sploh je potrebno, da se pritegne v fizkulturo čimveč delovnega ljudstva in mladine, kajti le v telovadnicah in sportnih igriščih se veča delovna sila naših ljudi in borbenost naše mladine. Veliko je bilo v tem pogledu že storjenega po osvoboditvi v našem industrijskem revirju, nikakor pa z doseženimi rezultati ne moremo biti zadovoljni, dokler ne posememo fizkulturo v poslednjo vas.

Prav nič ni častno, da imamo v jeseniškem okraju samo 14 fizkulturnih društev in le dva fizkulturna aktiva. Še slabše pa je z vprašanjem, koliko od ustanovljenih FD in FA je delovnih in dosega svoj predpisani fizkulturni plan. Dosedanje fizkulturne prireditve v okraju niso pokazale sliko množičnosti, še manj pa vrhunstva. V preteklem letu smo izvedli množično samo Titovo štafeto, vse druge prireditve pa so izpadle precej klaverno. V pogledu fizkulture bomo morali zlasti v bohinjskem kotu in gornjesavski dolini delati še zelo mnogo, ako hočemo doseči cilje, ki so v pogojih svobode dosegljivi.

Več samoiniciativnosti in ustvarjalnega poleta bi pričakovali vsaj od vodečih fizkulturnih društev. Lepo sliko uspešnega udejstvovanja so v preteklem letu zabeležili v **Kropi**, na **Javorniku** in **Bl. Dobravi**, nikakor pa ne more zadovoljiti delo **FD J. Gregorčiča na Jesenicah**, ki bi moralo biti vodilno v okraju. Izgovori, da so Jeseničani reševali predvsem gospodarska vprašanja, niso opravičljivi.

Na ustanovni skupščini Okrajnega telovadnega odbora, ki je bila prejšnjo soboto, so bili položeni temelji boljšega dela na tem polju. Po delegatih novo formiranih telovadnih društev v okraju je bilo iznešenega veliko pozitivnega in bile so podane smernice za oživilni polet telovadbe na Gorenjskem. V konstruktivni kritiki so bile nakazane tudi dosedanje pogoje. V bodoče ne smemo več tako neuspešno pristopati k planskim fizkulturnim obvezam, kajti nedopustno je, da smo v preteklem letu od 28 predpisanih planskih obvez izpolnili le borih 12. Število 956 tekmovalcev za fizkulturno značko je za jeseniški okraj vsekakor prenizko.

Novoizvoljena uprava s **tov. Cink Francetom** bo morala resno prijeti za delo. V tesni povezavi z množičnimi organizacijami, posebej pa še z mladinskimi in ob izdatni pomoči višjih in odgovornih forumov ter sodelovanju vseh, ki jim je razvoj fizkulture na srcu, bo lahko premostila vse težave in pripeljala telovadbo na tisto višino, ki je pri nas dosegljiva. Pričakujemo od ljudi, ki so dobili zaupanje delegatov, da bodo vestno in po svojih najboljših močeh in z vso dobro voljo vršili svoje naloge, da bo naša fizkultura prišla na zaželjeno zeleno vejo. Fizkultura mora postati last naših ljudi iz tovarn, gradilišč in učilišč.

USPEHI RDEČEGA KRIŽA V JESENIŠKEM OKRAJU

Rdeči križ je humana organizacija, zato bi pač ne smelo biti nobenega člana sindikata, OF, AFŽ, da ni tudi član Rdečega križa. Res smo v tednu **RK** pridobili preko 300 novih članov, vendar je ta številka še veliko prenizka za jeseniški okraj. Zato se vpis še nadaljuje in apeliramo na prebivalstvo, da pristopa k tej človekoljubni organizaciji.

V več krajevnih enotah so bila zdravniška predavanja pri čemer gre največja zahvala **tov. dr. Čeh u.** Predavanja so bila koristna in tako podana, da so odhajale žene od predavanj zelo zadovoljne z željo, naj bi se večkrat ponovila.

Glede finančnega uspeha prednjači tudi letos krajevna enota **Bled**, ki je priredila v ta namen veselico in poslala preko 100.000 din čistega dobička. Poleg tega so pridobili tudi 60 novih članov. Pohvaliti moramo tudi samoiniciativnost **brivskih mojstrov**, ki so zbrali v tem tednu din 2850.—.

**Z besežjem
v borbo
proti
tuberkulozi!**

Glas naših čitateljev

NASPROTNIKI NE MIRUJEJO

Tudi žene na **Blejski Dobravi** so pretekli teden izvolile nov odbor AFŽ. V odbor so prišle žene, ki to zaslužijo, nekatere izmed njih so že v času narodno osvobodilne borbe mnogo doprinesle za Osvobodilno fronto. Seveda pa to ni po volji pešiči, ki se še danes hranijo s „čudeži“ in „prerokbami“, da bo kmalu konec sveta in tudi nove Jugoslavije. Ob priliki volitev v krajevni odbor AFŽ so si tri žene na vso moč prizadevale, da bi izrile iz odbora neko ženo, ki je že leta 1941 delala za naš pokret. Izvolitvi je nasprotovala zlasti Dežman Katarina, ki je svojo sosedo nagovarjala, naj ne dvigne roke. Pomagala pa ji je pri tem njena hčerka Tilka in srednja kmetica Stojan Marija, p. d. Frčejeva. Na drugi strani pa vidimo, da ta pešičica naših nasprotnikov do danes še prav ničesar ni prispevala za OF, nasprotno pa so bili švabski nacisti v času okupacije pri njih vedno dobro pogoščeni. Če to ne zadostuje, lahko povemo še marsikaj... Frontovec.

NEUPRÁVIČEN ODVZEM ODREZKOV ZA MILO IN SRAJCE

V preteklem tednu so nekateri abonenti sindikalne menze v Titovem domu živahno razpravljali o gotovih odrezkih živilskih nakaznic. Abonenti so namreč dobili poleg odrezkov za hrano tudi odrezke za kavo, milo in srajce. Nikjer v menzi pa ni bilo razglašeno, da odrezki za srajce in milo zapadejo v korist menze, če jih upravičenci ne dvignejo v pisarni menze v roku 2-3 dni. Disciplinarna je povsod potrebna, toda abonentom je težko ugotoviti, kdaj je tov. upravnica v pisarni. Več abonentov se je namreč po dvakrat ali trikrat zglasilo v pisarni, pa je bila vedno zaklenjena. V tem času je rok potekel in abonentom so zapadli odrezki za srajce in milo.

Objave

REGISTRACIJA OBVEZNIC IN PRIZNANIC POSOJILA SVOBODE IN NAR. OSVOBODITVE

Za registracijo navedenih obveznic je 1. novembra 1948 začela poslovati komisija pri OLO Jesenicah. Opozarjamo vse, ki še niso registrirali teh obveznic, da to čimprej izvršijo. Krajevni ljudski odbori so prejeli razpored, katerega naj se točno držijo.

Natančnejša navodila so objavljena v „Slov. Poročevalcu“ od 31. X. 1948 na strani 6.

REVIZIJA DELOVNIH KNJIŽIC

Opozarjamo vsa podjetja in ostalo prebivalstvo, da zasledujejo v dnevnem časopisu objavo roka za revizijo delovnih knjižic. Poverjeništvu za delo pri OLO Jesenicah bo obvestilo vse prizadete telefonično ali preko KLO-jev. Točna navodila so objavljena v „Slov. Poročevalcu“ z dne 26. X. 1948.

PRIJAVA POTREBE DRV

Vse ustanove, šole in potrošnike naj prijavijo čimprej potrebo drv, žamanja in premoga pristojnim krajevnim ljudskim odborom.

VSEM KRAJEVNIM ODBOROM AFŽ

Formularje št. 1477/78, ki ste jih prejeli, morate točno izpolnjene vrniti okrajnemu odboru AFŽ do 15. novembra 1948.

ZVEZA BORCEV NOV

za mesto Jesenice obvešča člane in članice ter vse množične organizacije in društva, da smo premostili svojo pisarno iz Titovega doma na sedež MLO Jesenicah, soba št. 22. Uradni dnevi so vsako sredo in petek od 15 do 18 ure. Pozivamo vse članstvo, da čimprej dostavi fotografije za osebno legitimacijo.

TEČAJ ZA PRVO POMOČ

se bo pričel 15. novembra in bo trajal tri mesece dvakrat tedensko po dve uri v osnovni šoli na Jesenicah. Tečaj bo vodil tov. dr. Čeh Milan. Ker je naša dolžnost, da znamo pomagati bližnjemu v slučaju nesreče, se prijavljamo v tečaj v čim večjem številu. Prijave sprejema Mestni Rdeči križ, Jesenice, (Titov dom, II. nadstropje) vsak torek od 9. do 11. ure in od 14. do 16. ure ter vsak petek od 14. do 16. ure. Lahko se prijavljate tudi v svojih centrskih pisarnah.

Zgodilo pa se je, da je nek abonent kljub temu že po roku zahteval odrezke za milo, nakar mu je tov. upravnica odgovorila, da ni prav, če zahteva odrezke vpricho ostalih abonentov. Sicer bi se dala napraviti izjema. Imenovani pa ji je krepko odgovoril, da noče biti izjema, ampak zahteva le to, kar mu pripada. Po izjavi tov. upravnice, so delavci, ki se hranijo v menzi v Titovem domu in kazini, zapadli za 6,50 kg odrezkov za milo. Zakaj rabijo menze toliko mila, ne vemo, vemo pa, da so delavci v tem mesecu ostali brez mila in se ne morejo niti pošteno umiti. Zahtevamo, da se ta nepravilnost popravi. Abonent.

LOV ZA ZABOJI

Tov. Stojan Pelagija je dne 19. oktobra prejela sprevodni list s pozivom, da je prejela nek zaboj, ki naj ga dvigne v skladišču postaje na Jesenicah. Odsla je po zaboj in — začelo se je!

Zaboj ni bilo nikjer. Na postaji so rekli, da je v skladišču, v skladišču so trdili, da je na postaji. Po dolgem ugibanju so se spomnili, da je zaboj vzel hlapec iz baze. Na večkratni telefonični poziv so iz baze javili, da zaboja tudi tam ni. Nato so v skladišču izjavili, da je zaboj vzel nekdo z belim konjem.

Belega konja na Jesenicah ima samo Bajželj. Takoj k njemu! Tam so povedali, da so res odpejli dva zaboja v lekarno. Torej še v lekarno! No, zdaj smo pa za skup! Ne! V lekarni so ugotovili, da imajo sicer dva zaboja, od katerih eden res ni njihov. Toda kje je drugi zaboj Koželjeve? Začela se je druga dirka za izgubljeni zaboj Koželjeve.

Ko je drugi dan šel pooblaščenec Stojanove v lekarno po zaboj, ga tam ni več našel. Vzeli so ga uslužbenci postajnega skladišča in ga „po vseh pravilih“ izročili Stojanovi. Kako je bilo z drugim zabojem Koželjeve, ne vem, ker...

OPOZORILO POTROŠNIKOM

Na poverjeništvu za trgovino in preskrbo pri OLO Jesenicah se je zglasilo več potrošnikov, ki so javili, da so jim bile živilske nakaznice ukradene odnosno so jih zgubili. Kdor nakaznico zgubi ali mu je ukradena, bo do konca novembra brez nje, ker se živilske nakaznice vdrugeč ne izdajajo.

Pazite na nakaznice kot na denar, posebej še zato, ker ste na določene oktobrskke odrezke upravičeni dvigniti krompir za vso zimo. Nakaznice morajo biti izpolnjene s črnilom, ker trgovci ne smejo izdajati nikakega blaga na neizpolnjene nakaznice.

Poverj. za trg. in preskrbo OLO.

RAZVELJAVLJAM

izgubljeno civilno legitimacijo na ime Galešič Ferdo, roj. 12. X. 1926, zaposlen v železarni Jesenice, ter vojaške slike in poročni list.

MESTNI KINO JESENICE

Življenje je naše

(nov domač film z mladinske proge)

Predstave:

v petek 5. novembra ob 18. in 20. uri
v soboto 6. novembra ob 18. in 20. uri
v nedeljo 7. novembra ob 16., 18. in 20. uri

OTOK BREZ IMENA

(sovjetski film)

Predstave:

v torek 9. novembra ob 18. in 20. uri
v sredo 10. novembra ob 18. in 20. uri
v četrtek 11. novembra ob 18. in 20. uri

TRETJI UDAREC

(sovjetski film)

Film je iz slavne dobe krimske ofenzive. Jedro filma je juriš na Sapun goro.

Predstave:

v petek 12. novembra ob 18. in 20. uri
v soboto 13. novembra ob 18. in 20. uri
v nedeljo 14. novembra ob 16., 18. in 20. uri.

Naslov uredništva in uprave: Jesenice, Titov dom (I. nadstropje, soba št. 12). — Izhaja vsako soboto. Odgovorni urednik: Gasar Verko, Jesenice. — Telefon uredništva in uprave: 245. — Štev. ček. rač. 606-90603-0 Tisk: Gorenjske tiskarne v Kranju. GT 3893